

PROTOKÓŁ

z przeprowadzonej kontroli w dniach 21 - 30 września 2016 roku w budynku Warsztatu Terapii Zajęciowej w Krapkowicach mieszczącego się przy ul. Mickiewicza 1, 47-303 Krapkowice będącego miejscem prowadzenia działalności.

Na podstawie pełnomocnictwa – upoważnienia nr 1/2016 do przeprowadzenia kontroli wydanego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach, kontrolę przeprowadził Grzegorz Cegłowski – Inspektor ds. osób niepełnosprawnych. Warsztat Terapii Zajęciowej w Krapkowicach reprezentowała Pani Mirosława Haraf – Kierownik WTZ.

Przedmiotem przeprowadzonej kontroli było:

Sprawdzenie realizowanego przez WTZ programu rehabilitacji zawodowej i społecznej związanego z uczestnictwem osób niepełnosprawnych w **2015** roku. W szczególności zadaniem kontroli było zbadanie dokumentacji w zakresie:

- I. Prawidłowości prowadzonej dokumentacji dotyczącej: uczestników, działalności merytorycznej WTZ, rady programowej WTZ oraz współpracy z rodzicami i opiekunami uczestników. W tym dokumentacji dotyczącej kwalifikowania kandydatów na uczestników oraz ważności posiadanych orzeczeń jak i zawartych w nich treści.
- II. Prawidłowości realizacji planu działalności WTZ i indywidualnych programów rehabilitacji.
- III. Prawidłowości w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry WTZ oraz zgodności organizacji pracy i zajęć WTZ z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego WTZ i zawartymi umowami.
- IV. Zgodności postanowień zawartych umów ze stanem faktycznym oraz prawidłowości wykorzystywania środków PFRON oraz środków własnych Powiatu.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz. 587).

Informacje podstawowe o WTZ w Krapkowicach:

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krapkowicach jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego funkcjonującą przy Urzędzie Miasta i Gminy w Krapkowicach. Kierownik warsztatu posiada pełnomocnictwo do działania jednoosobowego wydane przez Burmistrza Krapkowic, nr 3/2014 z dnia 02.01.2014 r.

Informacje szczegółowe dotyczące struktury, funkcjonowania i dofinansowywania WTZ zawiera „**KARTA DZIAŁALNOŚCI WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ**”, która jako **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu, stanowi jego integralną całość.

Opis kontroli:

Ad. I. Prawidłowości prowadzonej dokumentacji: dotyczącej uczestników, działalności merytorycznej WTZ, rady programowej WTZ oraz współpracy z rodzicami i opiekunami uczestników. W tym dokumentacji dotyczącej kwalifikowania kandydatów na uczestników oraz ważności posiadanych orzeczeń jak i zawartych w nich treści.

Stan prawny

W myśl §11 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz.587) warsztat jest zobowiązany do prowadzenia dokumentacji:

- 1) zawierającej informacje dotyczące:

- a) podstawy do zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do uczestnictwa w warsztacie,
  - b) miejsca zamieszkania, stanu rodzinnego uczestnika, jego warunków mieszkaniowych i bytowych,
  - c) współpracy z rodzinami lub opiekunami uczestnika warsztatu, w tym:
    - daty i czasu trwania kontaktów,
    - formy kontaktów,
    - oceny współpracy,
  - d) przyczyn zaprzestania uczestnictwa w warsztacie,
  - e) działalności rehabilitacyjnej warsztatu, w tym w zakresie realizacji indywidualnych programów;
- 2) innej, wynikającej z przepisów odrębnych.

Zgodnie z §14 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz.587) w warsztacie powinna działać Rada programowa, która:

1. opracowuje coroczne indywidualne programy rehabilitacji dla każdego uczestnika warsztatu oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za realizację tych programów.
2. co najmniej raz w roku dokonuje okresowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji; nie rzadziej niż raz na pół roku rada programowa ocenia indywidualne efekty rehabilitacji przy udziale uczestnika warsztatu.

Stan faktyczny

Według stanu na dzień 30.09.2016 r. stwierdzono, że WTZ w Krapkowicach prowadzi dokumentację dotyczącą:

1. Prawidłowości kwalifikowania kandydatów do uczestnictwa w WTZ,
2. Podstawy do zakwalifikowania do uczestnictwa w zajęciach na WTZ oraz ważności orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, które zawierają wskazania do uczestnictwa w terapii zajęciowej,
3. Informacji o miejscu zamieszkania, stanie rodzinnym uczestnika, jego warunkach mieszkaniowych i bytowych,
4. Współpracy z rodzicami lub opiekunami uczestnika WTZ zawierającą datę, czas i formę kontaktu,
5. Pracy Rady programowej WTZ, która zawiera protokoły z posiedzeń oraz decyzje dotyczące uczestników i aktualnej działalności WTZ,
6. Działalności rehabilitacyjnej WTZ, w tym zakresu realizacji indywidualnych programów rehabilitacji zawierających aktualne informacje o przebiegu indywidualnej rehabilitacji, która jest poddawana okresowej i rocznej ocenie, a także modyfikację indywidualnych programów rehabilitacji w związku z efektami prowadzonych działań,
7. WTZ prowadzi również dokumentację zawierającą informację o przyczynach opuszczenia zajęć na WTZ przez uczestnika oraz informację o zaprzestaniu uczestnictwa.

W zakresie prowadzonej dokumentacji dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej uczestników WTZ postępowanie sprawdzające przeprowadzone na kontrolnej próbie nie wykazało uchybień i nieprawidłowości. W teczkach badanych uczestników znajdują się aktualne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

Ad. II. Prawidłowości realizacji planu działalności WTZ i indywidualnych programów rehabilitacji.

Stan prawny

Zgodnie z art. 10a ust 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. nr 214 poz. 1407 z późn. zm.) warsztat realizuje terapię na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, w którym określa się:

- 1) formy rehabilitacji;

- 2) zakres rehabilitacji;
- 3) metody i zakres nauki umiejętności, o których mowa w ust. 2 ww. ustawy;
- 4) formy współpracy z rodziną lub opiekunami;
- 5) planowane efekty rehabilitacji;
- 6) osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

Stan faktyczny

Zajęcia w WTZ prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, przygotowanym dla uczestnika WTZ przez Radę Programową WTZ. Warsztat Terapii Zajęciowej zapewnia warunki niezbędne do pełnej realizacji indywidualnego programu rehabilitacji, który określa m.in.:

1. Formy terapii oraz ich techniczne i organizacyjne dostosowanie do sprawności psychofizycznej uczestnika,
2. Przewidywany zakres terapii,
3. Zakres i metody nauki zaradności osobistej,
4. Sprawności psychofizyczne niezbędne do podjęcia pracy oraz metody ich ćwiczenia,
5. Formy rehabilitacji społecznej,
6. Planowane efekty rehabilitacji,
7. Formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
8. Osoby odpowiedzialne za realizację programu.

Ad. III. Prawidłowości w zakresie zatrudniania i kwalifikacji kadry WTZ oraz zgodności organizacji pracy i zajęć WTZ z postanowieniami rozporządzenia, regulaminu organizacyjnego WTZ i zawartymi umowami.

Stan prawny

Zgodnie z §9 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz.587) warsztat działa na podstawie regulaminu organizacyjnego zatwierdzonego przez jednostkę prowadzącą warsztat, który określa w szczególności:

- 1) prawa i obowiązki uczestnika warsztatu;
- 2) sposób ustalania wysokości środków finansowych otrzymywanych przez uczestnika warsztatu w ramach treningu ekonomicznego i gospodarowania nimi;
- 3) organizację pracy i zajęć;
- 4) sposób dowozu uczestników do warsztatu;
- 5) obowiązki kierownika warsztatu.

Zgodnie z §13 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz.587) pracownikami warsztatu są:

- 1) kierownik warsztatu;
  - 2) specjaliści do spraw rehabilitacji lub rewalidacji;
  - 3) instruktorzy terapii zajęciowej;
  - 4) psycholog.
2. W zależności od potrzeb w warsztacie zatrudnia się:
- 1) pielęgniarkę lub lekarza;
  - 2) pracownika socjalnego;
  - 3) instruktora zawodu;
  - 4) inne osoby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania warsztatu.
3. Pracowników warsztatu zatrudnia jednostka prowadząca warsztat.
4. Na jedną osobę pracującą bezpośrednio z uczestnikami nie powinno przypadać więcej niż pięciu uczestników warsztatu.
5. Liczebność grup terapeutycznych oraz pracujących w grupie instruktorów terapii zajęciowej ustala się w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności uczestników.

Stan faktyczny

Według stanu na dzień 30. 09. 2016 r. pracownicy zatrudnieni w WTZ posiadają niezbędne kwalifikacje, wynikające z odrębnych przepisów, których potwierdzenie znajduje się w teczkach osobowych zatrudnionej kadry. Liczba uczestników przypadająca na jednego instruktora terapii nie przekracza określonych w rozporządzeniu kryteriów. WTZ działa na podstawie zatwierdzonego regulaminu organizacyjnego, który określa niezbędne wymagania dotyczące funkcjonowania WTZ zgodnie z rozporządzeniem.

Ad. IV. Zgodności postanowień zawartych umów ze stanem faktycznym oraz prawidłowości wykorzystywania środków PFRON oraz środków własnych Powiatu.

Stan prawny

Zgodnie z §19 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 63 poz.587) do kosztów działalności warsztatu, które mogą być dofinansowywane ze środków Funduszu, zalicza się koszty:

- 1) wynagrodzenia pracowników warsztatu, należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, a także składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – w przypadku ich ponoszenia;
- 2) niezbędnych materiałów, energii, usług materialnych i usług niematerialnych związanych z funkcjonowaniem warsztatu;
- 3) dowozu uczestników lub eksploatacji samochodu, związanej z realizacją programu rehabilitacyjnego i niezbędną obsługą działalności warsztatu;
- 4) szkoleń pracowników warsztatu związanych z działalnością warsztatu;
- 5) ubezpieczenia uczestników warsztatu;
- 6) ubezpieczenia mienia warsztatu;
- 7) wycieczek organizowanych dla uczestników warsztatu;
- 8) materiałów do terapii zajęciowej w pracowniach, w tym w pracowni gospodarstwa domowego;
- 9) związane z treningiem ekonomicznym.

2. Za zgodą powiatu, nie więcej niż 3 % środków Funduszu przeznaczonych na pokrycie rocznych kosztów działalności warsztatu można wykorzystać na niezbędną wymianę zużytego wyposażenia warsztatu lub jego dodatkowe wyposażenie.

Stan faktyczny

Kontrolą objęto prawidłowość wykorzystania środków PFRON przekazanych na podstawie Umowy nr 1/WTZ/2009 z dnia 12 marca 2009 r. oraz środków własnych Powiatu przekazanych przez Powiat w formie dotacji na działalność WTZ w 2015 r. na podstawie zawartej Umowy nr 1/WTZ/2015 z dnia 17 lutego 2015 r.

Postępowanie kontrolne potwierdziło, iż środki PFRON oraz środki własne Powiatu wydatkowane przez WTZ w okresie podlegającym postępowaniu sprawdzającemu są zgodnie z zapisami wcześniej zawartych umów i aneksów do nich.

Uwagi końcowe:

W zakresie prowadzonej rehabilitacji zawodowej i społecznej WTZ postępowanie sprawdzające przeprowadzone na kontrolnej próbie nie wykazało rażących uchybień i nieprawidłowości.

Jednakże w trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż uczestnicy, którzy przebywają na warsztacie ponad 10 lat nie nabywają już żadnych nowych umiejętności społeczno - zawodowych pozwalających im na samodzielne podjęcie pracy na otwartym rynku pracy a jedynie pozostają na stałym już wypracowanym poziomie.

Na przykładzie uczestniczki (I. T.)¹, która jest uczestnikiem WTZ od 2001 r. można wnioskować z treści zapisów zawartych w dziennikach obserwacji prowadzonych przez terapeutów, iż nie wykazuje ona zainteresowania zadaną pracą, pracuje na stałym poziomie, nie nabywa nowych umiejętności, pracuje słabo, nie skupia się na powierzonych pracach, zapomina co ma zrobić, nie kończy prac, jedynie co wykazuje to zainteresowanie tym co się dzieje poza pracownią. Dlatego też należy stwierdzić, iż prowadzona terapia już nie przynosi zamierzonego efektu rehabilitacji społeczno -zawodowej a jedynie powoduje regres nabytych umiejętności. Prowadzona rehabilitacja w żaden sposób nie przyczynia się do tego, aby mogła ona w przyszłości pójść na staż a co dopiero podjąć zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

W związku z powyższym zachodzi pytanie, co do zasadności dalszego pobytu w WTZ uczestników, których okres rehabilitacji społecznej i zawodowej trwa nieprzerwanie już ponad 10 lat.

Zdaniem kontrolującego uczestnicy przebywający ponad 10 lat na WTZ powinni być kierowani do zatrudnienia lub też do innej instytucji systemu wsparcia społecznego, gdyż już dawno wyczerpali wszelkie możliwe metody rehabilitacji, którymi dysponuje WTZ. Dzięki temu będzie można dać szansę rehabilitacji społecznej i zawodowej dla innych osób niepełnosprawnym z terenu Powiatu Krapkowskiego oczekujących na przyjęcie do WTZ.

Zalecenia pokontrolne: nie wnosi się.

Na tym protokół zakończono.

Poinformowano Kierownika jednostki kontrolowanej o przysługującym mu prawie do zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Kontrola została odnotowana w rejestrze kontroli prowadzonym przez Warsztat Terapii Zajęciowej.

Protokół sporządzono w dwóch jednakowych egzemplarzach, z których jeden przekazano w dniu .....2016 r. Kierownikowi Warsztatu Terapii Zajęciowej w Krapkowicach.

**Powiatowe Centrum Pomocy
Rodzinie w Krapkowicach**

**Warsztat Terapii Zajęciowej
w Krapkowicach**

Protokół służy tylko do użytku wewnętrznego.

¹ Ze względu na ochronę danych osobowych nazwisko i imię zostało utajnione. Dane o uczestniku przekazano Kierownikowi WTZ w Krapkowicach